

Гуманістичне виховання тісно пов'язане також з екологічним вихованням і з проблемою формування планетарного мислення. Цей і вищезазначені підходи реалізуються в педагогічній практиці, починаючи з дитячого садка.

Об'єктивним відлунням цих педагогічних явищ стало впровадження в національні школи України різноманітних навчальних курсів "Екологія і здоров'я людини", "Валеологія", "Світова культура", "Світова художня література", "Світова історія", "Національні прикладні мистецтва" і подібні.

Сьогоднішня формує основи загальнолюдської ідеології, в якій досить багато прихильників, оскільки вона орієнтована на відродження національної культури (людина прагне зберегти її, а також відчуває потребу в пізнанні інших культур, їх мови, традицій, тощо).

Новим підходом до виховання є також розробка "проблеми вихователя", оскільки німецькі дослідники прийшли до висновку про безпосередній вплив поведінки вихователя на результат виховної роботи. Нами були визначені типи вихователів ("лідер", турботливий вихователь", "апостол"), і відповідно до них стилі виховання.

Вивчення та усвідомлення нових підходів до виховання стає навчальною потребою сучасної педагогічної теорії та практики.

Гуманізація виховного процесу завжди ставила в центр педагогічної уваги особистість учня. Проте традиційна педагогіка, декларуючи цінність особистості, в практиці існувала як авторитарна. Навчально-виховний процес завжди був нормативним, учні дисциплінарно карались, залучення їх до поза-класної діяльності було досить часто примусовим. Цілеспрямоване створення умов, за якими дійсно формується "вільна" особистість, це є сьогодні головним завданням виховання.

Мак Т.Ф.

Про роль деяких факторів у процесі гуманізації школи.

Більшість денного часу дитина шкільного віку перебуває в школі. Оточення й інформація яку вона одержує, впливають не тільки на розум а й на відчуття. Щодо дитячого організму, то передусім дитина реагує так, як відчуває.

За сьогоднішніх умов, особливо тих, що склалися в індустріалізованих містах, багато дітей мають нерозвинену сферу відчуттів. Але духовність, як якісний стан людської свідомості, пов'язана з емоційним тілом.

Велика частина відповідальності за виховання відчуттів лягає сьогодні на вчителя. Цире звернення людини до людини /дорослої до підростаючої /, навіть в умовах відсутності яскравих фарб, обмеженості спілкування з живою природою, може здійснити необхідну роботу. Слово вчителя, його особистість уміння викликати відповідні почуття в своїх учнів - це найголовніші фактори, що діють у виховному процесі. Але багато залежить і від активності самих учнів. Навіть почуте слово повинне досягти ще більшого - викликати необхідність здійснення відповідного вчинку, тільки так може сформуватись установа поведінка.

Для цього треба створювати в школі спеціальні умови: різноманітні гуртки, де б задовольнялись естетичні почуття школярів і де можна отримати задоволення від праці; шкільні музеї, де формується історична самосвідомість молодого покоління - сьогодні не кожна школа може собі це дозволити. Отже, процес гуманізації школи залежить від багатьох факторів - особистості вчителя, вдосконалення планування навчально-виховного процесу, але на тлі сьогоднішньої економічної ситуації в державі перед усе - від матеріально-технічного забезпечення.

Сьогодні проблемою є і духовність населення, і матеріальне забезпечення. Для того щоб відродити перше, потрібно не шкодувати другого для школи.

*Г.В.Троцько, І.М.Трубавіна
(Харківський педуніверситет).*

Шляхи гуманізації навчально-виховного процесу.

Гуманізація навчально-виховного процесу є найневідкладнішою справою для школи в наш час становлення ринкових відносин, втрати багатьох ідеалів, формування нової політичної культури, відродження національної свідомості.

Поняття "гуманізація" тісно пов'язане із спорідненими: "гуманізм", "гуманність", "гуманітаризація".

Під гуманізмом розуміють сукупність ідей, поглядів, які сходяться на тому, що людина є найвищою цінністю, що в неї є право на щастя, волю, розвиток та виявлення своїх здібностей та можливостей. Гуманізм, за законом України "Про освіту" - є одним із головних принципів, на яких будується освіта; а виховання в дусі гуманізму, згідно з цим же законом, - є обов'язком

